

**Test z języka polskiego
dla absolwentów szkół średnich
z polskim językiem nauczania**

Wersja A

Numer kandydata	
Kraj, miasto	
Liczba punktów	

2009 r.

I Rozumienie ze słuchu

...../ 10 p.

Proszę wysłuchać tekstu, który zostanie odczytany dwa razy. Podczas słuchania proszę wykonać poniższe zadania.

1. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1) Kto i kiedy założył w Łodzi jedną z największych fabryk włókienniczych ?

.....

2) Jakie obiekty wchodziły w skład kompleksu fabrycznego?

.....

3) Kiedy rozpoczęto zagospodarowywanie opuszczonych budynków fabryki?

.....

4) Które budynki wyburzono?

.....

5) Jaką funkcję pełni dzisiejsza Manufaktura?

.....

_____/ 5 p.

2. Proszę zaznaczyć stwierdzenia prawdziwe literą P i stwierdzenia fałszywe literą F.

1) Na terenie Manufaktury mieszczą się trzy muzea.

2) Sklepy znajdują się w parterowym budynku galerii.

3) Niedługo powstanie tu miejsce, w którym można będzie
zapoznać się z zastosowaniem nowoczesnych technologii.

4) Rynek Manufaktury niestety nie cieszy się większą
popularnością.

5) Na terenie Manufaktury można wzmacniać kondycję
fizyczną.

_____/ 5 p.

II Test leksykalno-gramatyczny

...../30 p.

1. Proszę uzupełnić tekst, podane w nawiasach wyrazy wpisać w odpowiedniej formie, dodając – tam, gdzie to konieczne – właściwy przyimek.

Wreszcie oświadczyłem się Irenie⁰ (Irena). Od dawna marzyliśmy o ślubie⁰ (ślub), ale ja nie wiedziałem, jak i gdzie poprosić ją¹(ręka). Długo szukałem² (okazja), aby to uczynić. Zapytałem³ (Jan), mojego najlepszego przyjaciela, ale ten uznał, że ma w tym zakresie złe doświadczenia i chyba nigdy się⁴(nikt) nie ożeni, więc powinienem znaleźć sobie kogoś, kto zna się na sprawach matrymonialnych. Uznałem, że najlepszymi⁵(przyjaciele) są rodzice i nie myliłem się. Wkrótce się żenię !

_____/ 5 p.

2. Proszę uzupełnić tekst liczebnikami podanymi w nawiasach w odpowiedniej formie.

W siedemnastym Finale⁰ (XVII Finał) Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy wzięły udział¹(tysiąc, uczestnik). Z badań OBOP wynika, że pomaganie innym jest źródłem szczęścia dla²(50, procent) badanych. Przyjaciele, rodzina i dzieci także nas uszczęśliwiają, ale rodzinę z³ (3, dzieci) spotyka się w Polsce nieczęsto.⁴ (Niewiele, młody) ludzi decyduje się na założenie rodziny. A jeśli już, to coraz częściej robią to po⁵(30, rok) życia.

_____/ 5 p.

3. Proszę połączyć każdy czasownik z jednym rzeczownikiem w odpowiedniej formie.

0. skorzystać z okazji

1. podjąć
2. podnieść
3. udzielić
4. zakochać się w
5. osiągnąć

(sukces, cena, pieniądze (np. z bankomatu), **okazja**, dziewczyna, wywiad)

_____/5 p.

4. Proszę połączyć frazeologizmy z ich znaczeniami.

0. mieć węża w kieszeni

1. spalić za sobą mosty
2. zwrócić słowo
3. wyłożyć kawę na ławę
4. kaszka z mlekiem
5. strachy na Lachy

- A. coś prostego, łatwego
- B. nie ma czego się bać
- C. zerwać z czymś ostatecznie
- D. cofnąć obietnicę małżeńską
- E. powiedzieć prawdę bez ogródek
- F. być skąpym

0 - F, 1 -, 2 -, 3 -, 4 -, 5 -

_____/ 5 p.

5. Proszę przekształcić zdania nie zmieniając ich sensu.

0. Język białoruski jest podobny do języka ukraińskiego, ale istnieją istotne różnice.

Chociaż język białoruski jest podobny do języka ukraińskiego, istnieją istotne różnice.

1. Polacy są dobrymi narciarzami, tak samo jak Finowie.

Zarówno
.....

2. Przyjechała do kraju, aby odnaleźć krewnych ojca.

W celu.....

3. Nie załamał się, chociaż spotkało go wiele przykrości.

Mimo

4. Ponieważ szybko zawiadomiono pogotowie, udało się uratować życie ofiarom wypadku.

Dzięki
.....

5. Ogólnoświatowy kryzys spowodował spadek popytu na usługi turystyczne.

Powodem

_____/ 10 p.

III Rozumienie tekstu

...../ 10 p.

Proszę przeczytać tekst i wykonać zadania.

- a) Swoje podróże po świecie rozpocząłem blisko pół wieku temu. Spędziłem w nich, wędrując przez wszystkie kontynenty – ponad dwadzieścia lat. Prawie cały ten czas upłynął mi w tzw. Trzecim Świecie, w krajach Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej. Dlaczego sprawy i losy tego właśnie świata stały się moim głównym tematem? Dwa były co najmniej tego powody – jeden emocjonalny, drugi merytoryczny.
- b) Pochodzę z Polesia, które było najbiedniejszą częścią Polski – i być może – Europy. Wcześniej utraciłem „kraj lat dziecińczych”, do którego nie wolno mi było wrócić przez czterdzieści lat. Myślę, że tęsknota za tą prostą i – dziś powiedzielibyśmy – słabo rozwiniętą krainą kształtowała mój stosunek do świata: chętnie przebywałem w krajach ubogich, bo było tam coś z Polesia. Jako reporter nie miałem wahań, czy wybrać Szwajcarię, czy Kongo, Paryż czy Mogadiszu. Wybierałem Kongo i Mogadiszu – tam było moje miejsce, bo tam był mój temat.
- c) A oto drugi powód. Kiedy kończyłem wydział historii UW, stanął przede mną wybór: kontynuować swoje zainteresowania spędzając czas w archiwach czy raczej próbować śledzić historię w procesie jej stawania się, obserwować historię w chwilach, kiedy ją tworzymy i kiedy ona nas tworzy. Pociągnęło mnie to drugie, a to dlatego, że wówczas, w połowie naszego stulecia, moment był niezwykle i wyjątkowy: rodził się Trzeci Świat (...) Całe kontynenty, dziesiątki krajów, miliardy ludzi zdobyły niepodległość i utworzyły swoje państwa. Wydarzenia tej skali nie było i nigdy już nie będzie w dziejach ludzkości. Otóż wypadło mi być świadkiem i kronikarzem tego zdarzenia.
- d) Owemu ruchowi do niepodległości i wolności ludów kolonialnie zależnych towarzyszył jeszcze inny ruch – a mianowicie gigantyczne migracje ludności wiejskiej do miast. Na początku naszego stulecia byliśmy planetą zamieszkaną przez chłopów – stanowili oni 95 procent ludności, teraz, kiedy kończy się wiek, w miastach mieszka już ponad połowa ludzi żyjących na świecie. Ten fakt zmienił nie tylko sposób życia setek milionów ludzi. Zmienił on również ich kulturę i zmienia ich mentalność. Ludzie, jeszcze wczoraj bytujący w zaciszu zamkniętych wspólnot wiejskich, stali się nagle mieszkańcami otwartej, luźnej i kuszącej kultury masowej – tak charakterystycznej dla społeczeństwa globalnego, jakie tworzymy dziś my wszyscy żyjący na tej planecie.

[Ryszard Kapuściński, *Lapidarium V*]

1. Proszę zaznaczyć akapit (a, b, c lub d), w którym pisarz:

- 1) mówi o wpływie migracji na zmiany kulturowe
- 2) podaje powody swego zainteresowania biednymi regionami świata,.....
- 3) mówi o wyjątkowości zachodzących w świecie przemian
- 4) wspomina miejsce swego urodzenia
- 5) informuje czytelników, jak długo przebywał za granicą

_____/ 5 p.

2. Proszę zaznaczyć jedno właściwe zakończenie zdania.

1. Autor wybrał podróż po krajach tzw. Trzeciego Świata, ponieważ:

- a) nie znał tego regionu i chciał go zwiedzić.
- b) przypominały mu strony ojczyste.
- c) zawsze działo się tam coś ciekawego.

2. Po ukończeniu studiów zdecydował:

- a) obserwować Trzeci Świat z oddali.
- b) zgłębiać historię utrwaloną na kartach dokumentów historycznych.
- c) być bezpośrednim świadkiem następujących przemian historycznych.

3. Intrygujące pisarza procesy zachodziły:

- a) na początku XX wieku.
- b) w połowie ubiegłego wieku.
- c) pod koniec minionego stulecia.

4. Autor przypomina, że przez wieki mieszkańcy świata stanowili społeczność:

- a) industrialną.
- b) agrarną.
- c) tubylczą.

5. Kapuściński uważa masowe przemieszczanie się ludności wiejskiej do miast za początek:

a) istotnych zmian kulturowych zachodzących w całym świecie.

b) problemów związanych z przeludnieniem miast.

c) czasu zanikania zamkniętych wspólnot miejskich.

_____/ 5 p.

IV Pisanie

Proszę wybrać jeden z podanych tematów i napisać tekst zawierający ok. 15 zdań.

1. „Szczęście zależy od nas samych”. Proszę ustosunkować się do tego stwierdzenia.
2. Pana/-i kolega chce pomyślnie zdać egzamin z języka polskiego. Proszę doradzić mu, jak się do niego przygotować.
3. Warto żyć bez telewizji. Proszę wyrazić swoją opinię na ten temat.

TEMAT:

..... / 15 p.

V Wiedza o literaturze i języku polskim

...../35 p.

1. Proszę podać imię i nazwisko autora podanego utworu.

Tytuł utworu	Autor
0. <i>Solaris</i>	A. Stanisław Lem
1. <i>Treny</i>	B.
2. <i>Bajki i przypowieści</i>	C.
3. <i>Zemsta</i>	D.
4. <i>Nad Niemnem</i>	E.
5. <i>Chłopi</i>	F.

____/5 p.

2. Proszę wskazać epokę literacką, w której powstał podany fragment utworu.

0. O szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny

I pluszcze jednaki, miarowy, niezmienny.

A. Młoda Polska

1. Fraszki nieprzepełnione, wdzięczne fraszki moje,

W które ja wszystkie kładę tajemnice swoje.

B.

2. „Czegóż płaczesz? – staremu mówił czyżyk młody –

Masz lepsze w klatce niż w polu wygody”.

„Tyś w niej zrodzon – rzekł stary – przeto ci wybaczę;

Jam był wolny, dziś w klatce – i dlatego płaczę.

C.

3. Litwo! Ojczyzna moja! ty jesteś jak zdrowie;

Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,

Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie

Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie.

D.

4. Leżysz zabity i jam też zabity,
Ty strzałą śmierci, ja strzałą miłości,
Ty krwie, ja w sobie nie mam rumianości,
Ty jawne świece, ja mam płomień skryty. E.

5. Bogurodzica Dziewica, Bogiem sławiona Maryja,
U twego syna, Gospodzina, Matko zwolna, Maryja!
Zyszczy nam, spuści nam!
Kyrie eleison. F.

____/ 10 p.

3. Proszę zaznaczyć prawidłową odpowiedź zgodnie z przykładem.

0. Treścią pierwszej zwrotki „Bogurodzicy” jest:

- a/ modlitwa do Matki Boskiej
- b/ prośba zwrócona do Jana Chrzciciela
- c/ prośba zwrócona do Chrystusa

1. Jan Kochanowski nie jest autorem:

- a/ fraszek
- b/ trenów
- c/ ballad

2. Literaturę baroku cechowało:

- a/ zamyślanie do prostoty i jasności formy
- b/ zamyślanie do kontrastów, kwiecistego stylu i niezwykłych pomysłów zwanych konceptami
- c/ naśladownictwo literatury antycznej

3. Autorem słów polskiego hymnu narodowego jest:

- a/ Julian Niemcewicz
- b/ Józef Wybicki
- c/ Ignacy Krasicki

4. „Pan Tadeusz” jest:

- a/ poematem narodowym
- b/ satyrą
- c/ elegią

5. Henryk Sienkiewicz upamiętnił w „Trylogii” wojny prowadzone przez Rzeczpospolitą w wieku:

- a/ XVI
- b/ XVII
- c/ XVIII

____/ 5 p.

4. Proszę zaznaczyć prawidłową odpowiedź.

0. Archaizmy to:

- a. słowa obcego pochodzenia
- b. wyrazy, które wyszły z codziennego użycia, wyrazy dawne
- c. wyrazy utworzone dla nazwania nowych obiektów i zjawisk

1. Idiomy to:

- a. stałe związki frazeologiczne
- b. to słowa, które zyskały nowe znaczenie
- c. związki wyrazowe właściwe tylko danemu językowi, nieprzetłumaczalne

2. Homonimy to:

- a. wyrazy o kilku całkowicie różnych znaczeniach, ale jednakowo brzmiące
- b. słowa o znaczeniach podobnych
- c. wyrazy o znaczeniach przeciwnych

3. Neologizmy to:

- a. słowa zapożyczone z innych języków
- b. wyrazy już istniejące, którym nadano dodatkowe znaczenie
- c. wyrazy nowo utworzone w danym języku

4. Zapóżyczenia to:

- a. słowa obcego pochodzenia
- b. wyrazy bliskoznaczne
- c. synonimy o takim samym znaczeniu

5. Antonimy to:

- a. wyrazy o znaczeniach przeciwnych
- b. słowa jednakowo brzmiące
- c. wyrazy wieloznaczne

_____/ 5 p.

5. Proszę przeczytać wiersz i napisać jego interpretację.

Kim są bohaterowie liryczni wiersza? W jakich codziennych sytuacjach mogli się spotykać? Czy osoba mówiąca w wierszu wierzy w miłość od pierwszego wejrzenia? Jaką wymowę ma zakończenie wiersza?

Oboje są przekonani,
że połączyło ich uczucie nagle.
Piękna jest taka pewność
ale niepewność piękniejsza.

Sądzą, że skoro nie znali się wcześniej,
nic się między nimi nie działo.
A co na to ulice, schody, korytarze,
na których mogli się od dawna mijać?

Chciałabym ich zapytać,
czy nie pamiętają –

może w drzwiach obrotowych
kiedyś twarzą w twarz?
jakieś „przepraszam” w ścisku?

głos „pomyłka” w słuchawce
- ale znam ich odpowiedź.
Nie, nie pamiętają.

Bardzo by ich zdziwiło,
że od dłuższego czasu
bawił się nimi przypadek.

Jeszcze nie całkiem gotów
zamienić się dla nich w los,
zbliżał ich i oddalał,
zabiegał im drogę
i tłumiąc chichot
odskakiwał w bok.

Były znaki, sygnały,
cóż z tego, że nieczytelne. (...)

Były klamki i dzwonki,
na których zawczasu
dotyk kładł się na dotyk. (...)

Każdy przecież początek
to tylko ciąg dalszy,
a księga zdarzeń
zawsze otwarta w połowie.

Wisława Szymborska, *Miłość od pierwszego wejrzenia*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... / 10 p.